

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVI.

V Celovcu, 20. novembra 1897.

Štev. 32.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

v nedeljo dne 21. novembra 1897, ob 1/2 4. uri popoldne,

javen shod

v prostorih p. d. pri Pečku v Smolčičah v Ziljski dolini

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. O koroškem deželni zboru; poroča gosp. deželni poslanec Fr. Grafenauer.
3. O pomenu in važnosti volitev.
4. O državnem zboru in političnem položaju.
5. Raznoterosti in prosta zabava.

Slovenski Ziljani! Pridite na važen shod v prav obilnem številu!

Odbor.

Koroške razmere.

Govoril na vseslovenskem shodu gosp. deželni poslanec Fr. Grafenauer.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Slavna skupščina! Čast mi je, da Vas v imenu 120.000 koroških Slovencev prav pristrčno pozdravim. Koroški Slovenci so tisti oddelek slovenskega naroda, ki — rekel bi — skoraj največ trpi med vsemi Slovenci. Sicer živijo Slovenci koroški v lepi deželi, toda kdor razmere tam pozna, mora se jako čuditi, da je sploh še mogoče, da se najde tam živelj slovenski.

Zahvaljujem se pripravljalnemu odboru, da je v programu današnjega shoda odločil za Koroško posebni oddelek, v katerem bo mogoče razpravljati tamošnje razmere, in moja naloga je ravno, da govorim o razmerah Slovencev na Koroškem.

Če jaz pomen besede „razmere“ prav razumim, potem moram reči, da za nas Slovence na Koroškem sploh ni nobenih „razmer“. Jaz poznam na Koroškem samo neko „mero“, in to je mera krivice, katero uživajo Slovenci koroški v preobilni meri. (Veselost in odobravanje.)

Ker je čas kratek, moram svoj jezik nekoliko prističiti in torej bom samo v kratkih potezah povedal, kaj si želimo. Gospode državne poslance pa prosim, da bodo resolucije, ki jih bom stavil, podpirali z vsemi močmi na pristojnih mestih, vsaj tako dolgo, dokler obstoji sedanja konstelacija na Dunaju, od ktere pričakujemo koroški Slovenci gotove pomoči.

I.

Prva teh resolucij se glasi:

O srednja vlada se pozivlje, da prenaredi upravni sistem pri c. kr. deželni vladi na Koroškem ter skrbi za to, da bode deželni predsednik brez ozira na katerokoli politično stranko pravičen obema narodoma, ki prebivata na Koroškem, in z jednako ljubeznijo skrbel za duševno in gmotno blagostanje nemškega in slovenskega ljudstva v deželi.

Dragi moji, ta zahteva je nujna in tudi popolnoma opravičena. V kratkem času menda gre deželni predsednik koroški, baron Schmidt-Zabierow, v pokoj in na njegovo mesto ima priti drug mož. Ta imenitna služba bo oddana in poverjena možu, kterega seveda izvoli volja presvitlega cesarja. Jaz jasno povem, da se mi nočemo dotikati s to resolucijo prevzvišene predprave in da nam ne prihaja na misel, da bi hoteli na osrednjo vlado delati kak nedostojen pritisek. Toda kot zastopniki slovenskega ljudstva si prisvajamo pravico, da na današnjem shodu odkrito povemo, kaj da ljudstvo želi in kako neznosne so razmere na Koroškem,

ter da opozorimo vlado, da to imenitno mesto oddá možu, ki hoče pravičen biti obema na Koroškem živečima narodnostima.

Na Koroškem, gospoda moja, gre, odkar imamo ustavno življenje, vse nekako drugače, kakor bi moralo iti. Mi Slovenci vsi to čutimo in jaz menim, da je celo že tudi vlada sama prišla do spoznanja, da je sad, kterega je vzredila ona sama, jako grenek.

Prva dolžnost vsakega predsednika kake dežele ali kronovine mora biti pravičnost. Deželni predsednik naj se ne ozira na to, kterega političnega mnenja je ta ali ona stranka, ampak vodila mu bodijo postave; te naj izvede in ne gleda naj na to, ali je tisti, komur gre kaka pravica, bogat ali ubog. Jaz mislim seveda na mišljenje, ne na denar, kterega imamo koroški Slovenci jako malo. (Veselost.)

Do danes bila je dežela naša v rokah takih deželnih predsednikov, da Slovenci nismo mogli biti zadovoljni. Naš slovenski jezik ni imel nobene veljave ne v šolah, ne pri političnih uradih, ne pri pošti in ne pri železnicah. Deželna vlada klanjala se je prej zmirom samo načelom nemško-liberalne stranke in ko je ta izginila, klanjala se je nemško-narodni stranki, torej stranki, ki je še hujša, kakor prvo imenovana. To je tista stranka, ki je dne 11. junija v Celovcu po dr. Steinwenderju se izrazila: „Wir Deutsche sind ein Herrenvolk und zur Herrschaft müssen wir kommen,“ to se pravi: Mi Nemci smo gospodujoči narod in Slovenci nam bodo morali tlačaniti.

S temi besedami je Steinwender popolnoma označil stališče svoje stranke in njene namere. In tako stranko podpirajo vladni organi! Tako daleč je prišlo, da so se menda pri deželni vladi morale vršiti preiskave zaradi nekterih stvari, ktere bom pozneje omenil. Gnjili sad dosedanega vladnega sistema se je torej očitno pokazal celo tam, kjer bi ga najmanj smelo biti.

Če so se torej vlada in nižji njeni organi vedno le klanjali nasprotni nam stranki, ktera zastopa take načela, kakor jih je razkril dr. Steinwender, potem ni čuda in boste razumeli, da se nam koroškim Slovincem dosedaj ničesar ni privoščilo ne v gospodarskem, ne v narodnem in še manj pa v kulturnem oziru. Dokazov za to trditev so nanosili naši državni in deželni poslanci leta in leta toliko, da zadostuje, ako vas samo nanje opozarjam. Da govorim resnico, naj vam navedem le eno glavno pričo in ta priča je deželni predsednik koroški baron Schmidt-Zabierow sam. Ta gospod je bil primoran, izreči dne 6. februarja t. l. v VIII. seji deželnega zbora koroškega, da Nemci postopajo s slovenskim narodom na Koroškem tako sovražno, kakor da bi Slovenci ne bili ravnopravni. To je pripoznal on sam, pa največjo krivdo, da je temu res tako, ima ravno on. On Nemcev ni polahntjeval in zato ima pa sedaj same „divjake“ — nemško-nacijonalce. (Veselost.)

Kar se tiče podpor, ktere imamo koroški Slovenci pravico zahtevati od deželne vlade, se ne more ravno reči, da nič ne dobimo, pa dobimo vedno le samo tisto, kar drugim ostaje. Če kaka nemška občina na Gorenjem Koroškem prosi za kako podporo, dobi jo takoj, če se pa oglasi za kako podporo kaka slovenska občina, mora ponoviti dobro podprto svojo prošnjo po petkrat in šestkrat in nazadnje pa se še odbije.

Naš jezik se povsodi zaničuje in nima čisto nobene veljave in pritoževati smo se morali vselej od prve do zadnje inštanice, predno smo si priborili le najmanjšo trohico pravice, ktera gre slovenskemu jeziku po zakonu. Jaz vprašam, ali je to pravičnost, ali je to enakopravnost, zajamčena vsem narodom avstrijskim po členu 19. državnih temeljnih zakonov?

Da je šla ta stvar tako daleč, temu se ni čuditi. Vsaj smo imeli pri naši najhujši rani, pri šolstvu zdravnika, ki je to rano še bolj razrezal, zdravnika šolskega nadzornika dr. Gobanca namreč, ki je odkrito se izrekel, da narod slovenski na Koroškem nima pravice do obstanka. Če so taki

nadzorniki postavljeni za naše šole, kam potém pridemo mi? Če torej — in zadnji čas je — ne pride drug predsednik v deželo, smo mi izgubljeni (Klici: „Ne podajmo se!“). — To je lepo: ne podajmo se, pa se bomo morali podati.

Kako se nasproti našemu ljudstvu ravna, pokaže naj le par vzgledov. — V Borovelskem okraju, v popolnoma slovenskem okraju, ki šteje k večjemu sto privandranih Nemcev, je bila razpisana služba lekarnarja. To je bilo lansko leto. Prosila sta za to službo en Čeh, ki je znal slovenski in nemški, in en Slovenec, ki je tudi poleg slovenskega jezika znal nemški, potém pa se je bil tudi še za-njo oglašil nek Nemec, ki zna samo nemški. Ako bi se bilo hotelo ustreči željam ljudstva, moral bi se bil izbrati človek, ki zna občevati z izključno slovenskim ljudstvom. Pa seveda Čehu in Slovencu, akoravno sta oba znala tudi nemški, se služba ni mogla dati, temveč dobil jo je Nemec, ki ne zna besedice slovenske in s prebivalstvom niti občevati ne more.

Za ravno tisti okraj je bila pred kratkem razpisana služba zdravnika in, kakor sem slišal, dobil jo je zopet trd Nemec. Ker je v Rabeljnu zdravnik Čeh, pa se že Nemci tresejo, da bi še kje drugod ne dobili kakega Slovana.

Ali gospoda moja, zistem, kterega je gojil na Koroškem baron Schmidt-Zabierow, rodil je še vse drugače gnjil sad, ki je deželnega predsednika samega napolnil s skrbjo. Spominjam vas samo na preiskavo, ki se je pred kratkem, kakor so poročali tudi listi, v Celovcu izvršila proti policijskemu nadzorniku Atzu, in ktere uspeh je bil ta, da se je dotičnik prestavil iz Celovca v Trst. Ista preiskava, ki še danes teče, nadaljevala se je proti drugemu višjemu c. kr. uradniku, ki je na sumu, da je izdal tajno okrožnico ministerskega predsednika grofa Badenija, ktero so priobčile Celovške „Freie Stimmen“. Če je že tako daleč prišlo, potém pač smemo upati, da se bo ugodilo naši želji, ako bodo gospodje državni poslanci resolucijo, ki sem jo predlagal, na Dunaju podpirali in gospode na pristojnih mestih opozorili na nedostatke, o kterih se že toliko časa pritožujemo Slovenci na Koroškem.

II.

Druga resolucija, katero mislim staviti, se tiče ravnopravnosti koroških Slovencev pri c. kr. uradih.

Že justični minister Pražak je z ukazi z dne 6. oktobra 1881., št. 15.537., in z dne 18. aprila 1882, št. 22.513 ex. 1881, odredil za okolišče graškega nadsodišča, da se imajo vloge slovenskih strank pri sodiščih reševati v slovenskem jeziku in da imajo sodišča s slovenskimi strankami uradovati slovenski. Kdor pa razmere na Koroškem pozna, vé, da so te odredbe za nas koroške Slovence ostale vedno le na papirju. Neovržena resnica je, da se sodišča na Koroškem po vsej črti upirajo slovenskemu uradovanju in vendar imajo toliko opraviti s strankami, ktere niti besedice ne znajo nemški. Govoril sem z nekim gospodom in ta mi je povedal, da se polovica vseh pravn na Koroškem krivo reši in sicer krivo reši samo zato, ker uradniki slovenskih strank ne razumevajo. In glejte, potemtakem naše ljudstvo krivico trpi, dočim bi se temu lahko dalo pomagati, če bi se izpolnil člen 19. državnih temeljnih zakonov, kterega so vendar gospodje liberalci sami spravili v življenje. Kar se je napravilo kot postava, naj se tudi izpelje.

Krivda, da imamo mi take uradnike, seveda ni pri nas, ampak pri deželni vladi in po njej pri osrednji vladi. Ako se tej reči odpomore in se nastavijo pri nas na Koroškem uradniki, ki bodo zmožni slovenskega jezika, potém smo tudi dosegli nekaj, česar narod slovenski najnujnejše potrebuje. Kako se uradniki pri nas na Koroškem nastavljajo? V velikovškem okraju je bil lani g. Rihard Kreuter imenovan c. kr. okrajnim glavarjem, ki ne zna nobene besede slovenski in ki se more doma in pri komisijah posluževati tolmača. Ravno tako je za ta čisto slovenski okraj c. kr. gozdarski nad-

Slovenci! Pridno zahajajte na slovenske shode!

zornik Klier trd Nemeč. — Istotako ne znajo slovenski višji šolski organi. Deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole g. Palla-ta še nismo nikdar slišali slovenski govoriti, ravnatelj srednjih šol v Celovcu in v Beljaku so slovensčine nezmožni in dr. Lampl, ki je bil imenovan deželnim šolskim nadzornikom za srednje šole, je tudi trd Nemeč.

Predlagam torej sledečo resolucijo:

Vlada naj se ozira na dejanske potrebe koroških Slovencev in naj nastavlja pri vseh državnih uradih v slovenskem in mešanem ozemlju take uradnike, ki so poleg druge službene sposobnosti tudi veščji spolnoma slovenskega jezika; podložnim uradnikom naj pokaže, da je resne volje strogo izvajati jezikovno ravnopravnost.

(Konec pride.)

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Vihar v ponočni (15.) seji.

Še bolj grdo, kakor prejšnje, se je zvršila dolgotrajna 15. ponočna seja. Bila je brez koristi za ljudstvo, nečastno za parlamentarno zborovanje, sramotno za nemške levičarje. Kar v začetku kričal Wolf predlaga, naj predsednik komaj pričeto seja takoj zaključi, ob enem zahteva za ta predlog večkratno glasovanje. Nasvet seveda ni obveljal. Seja se je nadaljevala, a do pol noči ponavljalo se je 12 krat dušomorno glasovanje po imenih o prošnjah raznih nemških občin na Češkem, naj se odpravijo jezikovne naredbe. Enolično so klicali utrujeni zapisnikarji imena vseh 425 poslancev, od Abrahamoviča do Žitnika, zamolklo so odmevali „dà“ ali „ne“—odgovori po dvorani. Ura je kazala že tri četrtinke na eno, ko se je zvršilo trinajsto glasovanje po imenih. Podpredsednik Abrahamovič dá besedo češkemu poslancu dr. Heroldu. Voditelj Mladočehov prične govoriti, a po treh besedah umolkne. Levičarji, razburjeni kakor popred še nikoli, govornika preupijejo; eni obsujejo z divjim krikom prostore blizu Herolda, drugi planejo proti podpredsedniku; tretji ropotajo z divjo silo z deskami po svojih pultih. Podpredsednik Abrahamovič zbeži iz zbornice, junaški češki poslanec Krumbholz prime slabotnega nemškega kričača Türka ter mu zvije ropotalnico iz rok. Ravs in kavs, vpite in pretep zavoljo ropotalnice! Ali ni to lep prizor bojujočih se ljudskih zastopnikov? Avstrijski narodi so sedaj gotovo prepričani, da so se njih poslanci popolnoma — ne samo z uma svitlim mečem, ampak tudi s pestjo posvetili službi za ljudski blagor! Česar nam torej še manjka? To je bil izid prve ponočne seje.

Tako znajo liberalci skrbeti za ljudski blagor in blagostanje svojih volilcev. Ali niso pravi čudaki vsi ti nemški liberalci in narodovci? Ali se ne pravi to ljudem metati pesek v oči? Po nujnih predlogih tožijo ministre, vsak razumen človek pričakuje, da se bodo tožniki resno podvzivali, da pride nujna obtožba prej ko mogoče na dnevni red, ti čudaki pa postopajo ravno narobe: nagajajo in poskušajo vse, da bi zavlekli in preprečili obravnavo o zatožbi. Ali tako postopanje ni slepariji podobno?

Po viharu noči, v kateri so se ljudski zastopniki kakor neporedni šolarji pipali po deskicah (linealih), se je drugo jutro dné 20. okt. precej mirno nadaljevala razprava o ministerski obtožbi zaradi tajnega ukaza. Z navdušeno besedo je dokazoval češki poslanec dr. Herold, da grof Badeni z ono tajno okrožnico ni prelomil nijedne postave. Kot tožitelja sta skušala obtožbo opravičevati solnogradski poslanec dr. Sylvester in dunajski poslanec žid Mautner. Obtožba je, kakor smo že poročali, spodletela in z večino 20 glasov je bil grof Badeni zatožbe oproščen.

Pred glasovanjem je prosil posl. 5. kurije na Koroškem g. dr. Lemisch za besedo, češ, da mora popraviti neko grajo, katero je izrekel ministerski predsednik proti tistemu uradniku, ki je spravil tajno uradno pismo v javnost. Preiskava zoper brezvestnega uradnika se nadaljuje in ministerski predsednik mu je zagrozil z najostrejšo kaznijo. Odločne besede grofa Badenija dr. Lemišu niso bile po volji. Prav robato je ugovarjal ministru ter ga v svojej modrosti zavračal tako-le: Grof Badeni nema pravice, c. kr. uradnike dolžiti takega zločina, dokler se ni prepričal, da je res kak c. kr. uradnik zakrivil izdajstvo. Saj je mogoče, da je prišel zaupni odlok po kakem drugem slučaju v javnost. Konečno se je pritoževal, zakaj je bil c. kr. policijski nadzornik Atz iz Celovca, kakor kak kaznenec, nagloma in brez preiskave premeščen v Trst, „ker je po mestu znano, da ta uradnik nikakor ni bil pristaš (??) veleizdajske, prusaške, nemško-nacionalne stranke“. Čudom se moramo čuditi, kako predrzno je g. dr. Lemiš prerešetal vso to nečastno zadevo nasproti grofu Badeniju, kateri gotovo ni brez vzroka enega svojih prvih uradnikov meseca junija poslal v Celovec, da tú zasleduje izdajico. Po naših mislih bi bil storil posl. dr. Lemiš boljše, ako bi bil ministerskemu predsedniku odkrito povedal to, kar v Celovcu že čivkajo vrabci nad streho, namreč to, od

koga in po katerem načinu je našla pot v „Graški dnevnik“, s katerim je ravno dr. Lemiš v najtesnejši zvezi.

Druga ministerska obtožba.

Razgražaji so tožili ministerstvo tudi radi znanih dogodkov v Hebu na Češkem dné 13. jun. in 11. jul., kjer je vlada prepovedala nemško-nacionalne shode ter so bili veliki izgredi.

Skozi tri seje (16., 17. in 18.) se je pečala poslaniška zbornica dné 21., 22. in 26. oktobra s to obtožbo. Razprava je tekla precej mirno in dostojno. Kot tožniki so govorili zastopniki raznih nemških strank na Češkem, namreč Schönererijaneec Türk, liberalca dr. Schücker in Funke, Bendel, dr. Bauernreither v imenu liberalnih veleposestnikov, dr. Kindermann, Wolf in dr. Fournier. Kvasili so o vseh mogočih rečeh, le tega niso dokazali, da je grof Badeni s tem, da je izzivni shod v Hebu zabranil, res prelomil društveno postavo. Ministerski predsednik se je zagovarjal sam ter poudarjal, da je vlada na temelju zakona postopala, ko je prepovedala shod.

Jako srčno je pobijal mladočeški poslanec dr. Stransky Nemce tožitelje, katerim je pravil grenke resnice. V spomin je liberalcem klical vse pregrehe in krivice, ki so jih zakrivali proti Čehom in proti drugim avstrijskim narodom, dokler so imeli v Avstriji prvo besedo. Ni preteklo še toliko časa, odkar ste vi liberalci se sramovali Türka in Schönererja, a kaj počenjate sedaj? Odkar je stopil Schönerer s svojimi pristaši v to zbornico, vlada v tej dvorani divji krik in kruta sila. Pred tem junakom ležite vi liberalci na kolenih, na njegov migljej delate bedasto obstrukcijo na njegovo komando zasramujete predsedništvo preupijete ministre in zabranjujete, da naši in vaši govorniki ne morejo govoriti. Vi ste, ki na klic vašega generala vzdigujete in vihtite svoje pesti proti nam! In zakaj počenjate vse to? Vaša obstrukcija ne velja jezikovnim naredbam, pač pa besnete zavoljo tega, ker vidite, da je vaša nadvlada pri kraju in da hočejo tudi drugi avstrijski narodi biti vam ranopravni.“ Desnica je z burno pohvalo odobraval skoraj vsak stavek dveurnega govora. Konec tridnevne razprave je bil, da je zbornica dné 26. oktobra v 18. seji sprejela dr. Stransky-jev predlog ter s 172 proti 145 glasom zavrgla obtožbo.

(Dalje sledi.)

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko šolo. V prid velikovske „Narodne šole“ so darovali: Neimenovana posojilnica na Koroškem 40 kron; phil. stud. Janko Koštal v Gradcu kot rezultat zbirke na I. zborovanju akad. društva „Triglav“ 5 kron 18 beličev; v župnišči na Bistrici povodom godú preč. g. knezoškof. svet. in župnika Luka Vavtizar-ja zbrani kolavdatorji 30 kron; povodom obiskovanja „Narodne šole“ v Velikovcu Val. Šitelkopf, provizor v Vovbrah, daroval 4 kron; c. kr. nadstabi zdravnik dr. Val. Janežič v Celovcu 20 kron; neimenovan Mohorjan 2 kroni; neimenovan rodoljub, ki je od neke posojilnice obresti prejel, 1 krono; neimenovana Slovenka iz velikovske okolice 1 krono. — Skupaj 103 krono 18 beličev. Lepa hvala vsem darovalcem! Živelci nasledniki!

Iz Medgorij. (Zahvala.) Nepozabljeni nam gospod župnik Štefan Bayer, naš častni občan, je že lani daroval za uboge v naši občini deset goldinarjev, kateri so se na obresti naložili. Pred enim mesecem je spet poslal deset goldinarjev za uboge. Od teh 20 goldinarjev se bodo obresti vsako leto med uboge razdelile. Upamo, da se ta fond še od drugod zveksa, tako da bodo mogoče, vsako leto ubogim po zimi zdatno pomagati. Temelj temu pa je položil gospod župnik iz Pokrč. Bog naj Vam, častiti gospod, to blago dejanje tisočkrat poplača. Mi pa Vam tudi želimo dober uspeh pri Vašem neumornem delovanju za sveto vero in za slovenski narod — vkljub sovražnikom, ki se tako onemogli zaletavajo Vam v hrbet! Veseli smo in ponosni, da je tak mož naš častni občan! — To je tudi odgovor nesramnemu pisarenju, katero razobešajo nasprotni pritlikavci po svojih umazanih listih! Več kaj odgovarjati res ni vredno, ker se je nasprotni pisac sam najbolj obsodil.

Iz Medgorij. (Podružničen shod.) Naša podružnica sv. Cirila in Metoda je imela dné 7. novembra t. l. svoj letni občni zbor v Habru. Zborovalni prostor Martinčeve gostilne je bil okusno okinčan s cveticami in podobami Nj. Veličanstva, papeža in slovenskih veljakov. Zbralo se je dokaj ukaželjnega naroda iz domače in iz sosednih župnij. Prihitela sta na shod tudi preč. gosp. dekan Bizer iz Grabštanja in vč. gosp. župnik Jan. Vidovic iz Radiš. — Načelnik podružnice, po domače Muel, je s priprostimi a jednatimi besedami pozdravil zborovalce, poročal o delovanju podružnice v minulemu letu in razložil nje pomen. V daljšem govoru je na to č. g. kaplan Jož. Rozman navzočim pojasnil, kake pomanjkljivosti ima sedanja šola v verskem, narodnem in gospodarskem oziru ter je zborovalce navduševal k vstrajnosti in odločnosti v težki borbi za obstanek naš in pravice naše. — Častiti gospod radiški župnik

Vidovic je s kratkim a iskrenim govorom navduševal navzoče za narodove svetinje in nato je č. g. Rozman še primerno osvetlil nekatere „cvetke nemške kulture“, kakor se pojavljajo ravno v novejšem času. — Med zborovanjem in po zborovanju je navzoče kratkočasil dobro izvežbani domači pevski zbor pod vodstvom domačega gospoda provizorja. Pokazalo se je tudi ob tej priliki, kako dobro našim ljudem služi po Mohorjevi družbi izdana pesmarica. Tudi težje skladbe pele so se lepo in točno. Vsi zborovalci so bili z vspehom shoda zelo zadovoljni.

Iz Kazaz. (Zborovanje.) Po popoldanski božej službi dné 14. nov. t. l. smo se zbrali k zborovanju naše podružnice sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico. Prišlo je precej veliko poslušalcev tako iz domače, kakor tudi iz sosednih far. Po kratkem pozdravu so nas veleč. g. provizor Ražun v živih besedah poučevali ter nam razkladali, kako bi se morali potegovati za katoliške in slovenske šole, ker le v takih se morejo naši otroci kaj koristnega za življenje naučiti. Domači pevci so zapeli nekaj lepih pesmij in ko so se pobrali od udov letni doneski, smo se razšli z željo, da bi vendar enkrat za nas Slovence napočil srečni dan, ko bomo uživali posebno v šoli svoje pravice! Uspeh shodu pa bodi ta, da se začnejo naši možje zopet odločno in resno potegovati za slovensko šolo v Kazazah.

Iz Prevalj. (Delavski shod.) Naše katoliško delavsko društvo je imelo v nedeljo dné 24. okt. pri Stoklu v farni vasi svoje letno zborovanje. Udeležba je bila zaradi nekaterih posvetovanj na Lešah nekoliko manjši, kakor drugokrat. O društvenem delovanju in stanju v minulemu letu je poročal društveni tajnik g. A. Križaj. Število udov je narastlo v minulemu društvenem letu od 59 na 130 in to vkljubo vsemu nasprotovanju in zabavljanju od socijaldemokratične in druge strani. Govornik je razpravljal še razne društvene zadeve in navduševal zborovalce k vstrajnosti in zvestobi v društvenem delovanju. — Kaplan Rozman iz Celovca je v daljšem govoru pojasnil pomen katoliških delavskih društev za vero in narodnost in postavil nekatere krive nauke socijalnih demokratov v pravo luč. Zlasti je pobijal socijalnih demokratov krive nazore in nauke, da je vera zasebna (privatna) reč, in o zasebni lastnini. — Društveni predsednik je povedal par lastnih, dobrih skušenj in potrdil se je dosedanji marljivi odbor tudi za bodoče. Naša želja je le, da delavsko društvo tudi v bodoče prav čvrsto in krepko napreduje, da se ga oklene vedno več delavcev in da se v svojem društvu združeni potegujemo za pravično svojo stvar. — Sedaj snujemo društveno knjižnico, ktera nam je jako potrebna in ki bode udom mnogo koristila. Tem potom pa se obračamo do blagih rodoljubov slovenskih, naj nam pridejo na pomoč z darovi, knjigami itd., namenjenimi za knjižnico. Vsak, četudi mal dar je dobro došel in se hvaležno sprejme.

Iz Borl ob Zili. (Politični shod.) V nedeljo, dné 7. t. m., je zborovalo naše politično društvo za Slovence na Koroškem pri „Tajču“ v Borljah, kjer se je zbralo nad 100 ljudij, kar je za ta kraj jako veliko število, posebno če se pomisli, da je bil kraj dosihmal politično in narodno popolnoma zanemarjen in zapuščen. Ob pol 4. uri je otvoril predsednik zborovanje s primernim nagovorom ter dal besedo g. župniku A. Šturmu. Govornik je v poldrugo uro trajajočem, lahko umljivem govoru razložil dosedanje delovanje državnega zbora, namene in pogubno kričanje nemške opozicije, v kateri sedi tudi naš Werniš, ter je razložil poslušalcem bistvo ogerske pogodbe itd. Njegov govor je napravil mogočen utis. Drugi govornik, gosp. dež. poslanec Grafenauer, je podal poročilo o delovanju koroškega zbora, ovrigel trditve, da kmetskemu stanu samo dosedanja nemško-narodna stranka hoče in more pomagati, in dokazal, da se takoimenovani „kmetski prijatelji“ ljudstvu samo pred volitvami hlinijo in kmetom pomoč obe-tajo, če so enkrat pri „deski“, jim je pa za kmeta zadnja skrb. Povedal je tudi, kako se gospodari z denarjem, kterege nosijo kmetje v davkarijo, ter navajal posamezne slučaje z osoljenimi dovtipi, kateri so napravili med poslušalci izvrsten vtis. Pojasnil je dalje deželne doklade in zemljiško odvezo, razpravljal šolsko vprašanje itd. Nekako zaspano so se pogledali dosedanji nasprotniki, katerih pa vkljub vsemu nasprotovanju pritisku ni bilo veliko, ko je navajal g. poslanec izrek dr. Lemiša, „da se ljudstvu v Tiroljih in na Kranjskem mnogo boljše godi“, kakor na Koroškem. Vprašal je, kdo pa je v teh deželah dosihmal imel vlado? Gotovo ne liberalci! In kdo jo ima na Koroškem v rokah? Gotovo ne mi, ktere imenujejo liberalci „temnjake“ ali „klerikalce“. Ko je končal, je sledilo splošno odobravanje njegovega govora in delovanja v deželnem zboru. Ena točka morala se je zaradi poznega časa opustiti. Prvi politični shod v Borljah se je torej prav dobro zvršil.

Iz Ziljske doline. Gospod urednik! To veste, da imajo nemški narodovci babje jezike in laško korajžo. Ne bo vam pa morebiti znana še ena, njim prirojena „čednost“ in to je: surovost. *) Čitateljem časnika „Kärntner Nachrichten“ voščim dober tek h kulturi, katero ta časnik razširja in katero oni, menim, s posebno slastjo požirajo. Dokaz temu je številka od dne 24. oktobra t. l. Tam se nahajate dve nemško-kulturni rastlini, od katerih je prva prav moderno-pristna „Wolfenia“ pod nadpisom „Arnoldstein“, druga pa rafinirana „mačja dušica“, ktere naslov je „Untergailthal“. V tem dopisu kažejo nemško-narodni junaki svojo korajžo. Bójijo se namreč, da bi bil prezentiran na faro Gorje gosp. provizor Jože Svaton! Kolikor vem, je fara že oddana drugemu, prav vnetemu gospodu upravitelju, ker gosp. Svaton za to faro niti prosil ni. To pot naj torej dopisnik „K. N.“ le mirno spi, ker rešen je in z njim vsi „tudi-kristijani“ „oistro narodnega Čeha“ in zrahlijani narodni „mir“, o katerem kvasi, bo že tudi prišel v pravi tir. Z naprej pa ne morem nemškim narodovcem slovenske krvi dober stati, da zgubijo zadnjo trdnjavo; kajti gospod Svaton ni le znan in priljubljen kot skrbljiv, goreč in prijazen duhovnik, ampak še marsikaj drugega zna mojstersko urediti. Naši ljubeznjivi nasprotniki si pač želijo „koroški mir“, mi pa zahtevamo pravico in pravični mir. Če imajo pa strah pred „češko deteljo“, kakor pišejo v omenjenem listu, je to za-nje povsem umevno. Mi pa imamo s Čehi, kar jih je pri Zili, srčno radost in odkrito povemo: Bog in mil. g. knezoškof nam pošljita več takih rodoljubnih in-požrtvovalnih delavcev v vinogradu Gospodovem in na narodnem polju.

Dostavek. V jedni zadnjih številkih so objavile „Kärntner Nachrichten“ zopet dopis o novem župniku gorskim, č. g. V. Krejčiju. Dopis presega v nesramnosti še prejšnje in kaže v vsaki vrsti veliko neumnost ter grdo zlobnost dopisnikovo. Dopisnik se jezi, da se je fara oddala g. Krejčiju, ne pa možu, ki je liberalcem po volji. Naj se le potolaži, zakaj, dokler še veljajo postavbe katoliške cerkve, se župniki ne bodo izbirali po željah liberalnih dopisunov, marveč edino le po teh postavah.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 15. oktobra do 5. novembra poslali: Podružnica v Slov. Gradcu 12 gld. 66 kr. — Č. g. J. Menhart, kaplan ormoški, 3 gld. 5 kr., nabrane na trgatvi g. dr. Omuleca na Litmerku. — G. dr. A. Mihalič v Ljutomeru iz nabiralnika v kavarni pri g. Seršenu 7 gld. 60 kr. — Č. g. Jos. Černko, župnik v Vuhredu, 25 gld., namreč 16 gld. 58 kr. udnine, 5 gld. 42 kr. iz nabiralnika v Marenbergu in od vesele družbe pri Sv. Ožbaltu 3 gld. — Slavna posojilnica v Žužemberku 10 gld. — Po g. Amaliji Drufovki ženska podružnica v Gorici 100 gld. — G. Eg. Jeglič na Selu pri Lescah iz nabiralnika 2 gld. 48 kr. — Podružnica pri Sv. Ivanu pri Trstu po g. Ant. Trobcu 100 gld. — G. Francika Šmid na Gašteju pri Kranju iz nabiralnika 5 gld. — Moška podružnica v Celju 1 gld. 30 kr., ktere so zložili „durakisti in marjašci“ pri Lemežu v Celju. — Slovenski častnik nabral v veseli družbi 2 gld. 23 kr. — Izgledno delavna šentjakobska trnovska ženska podružnica v Ljubljani 647 gld. 79 kr. — Priručna zahvala vsem dobrotnikom! — Za lepo Vrhovnikovo knjižico „O stoletnici Vodnikovih Ljubljankih Noviz“ je družba prejela lepo svoto 336 gld. 48 kr. Bog živi tudi te podpiratelje naše mladine, katerih imena se o priliki razglasé, in blagosrečnega gospoda pisatelja knjige!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. O državnem zboru in nedostojnih prizorih v njem poročamo obširno na drugem mestu. Tu je treba omeniti, da se razmere doslej še prav nič niso obrnile na boljše. Nemška klika dosledno zabranjuje vsako pravo delo, razbija in kriči, in tako se trati dragi čas in ljudem se prav krade po teh ljudskih zastopnikih denar iz žepov! To mora vendar vsakemu odpreti oči, kako delajo nasprotniki. Naj bi zato ljudstvo vzelo metlo in pomedlo vse take kričače s političnega pozorišča. Prej se razmere ne bodo zboljšale. — Na Ogerskem zboruje takozvani „katoliški kongres“, t. j. zbor, ki ima sklepati o avtonomiji (samostalnosti) katoličanov. Na drugi strani pa vlada kjer le količkaj more, pritiska na katoličane. Tako je moral plačati škof Majlat 50 gld. kazni, ker je pred leti kot kaplan krstil neko židovsko deklico. — Lep uspeh so dosegli krščanski socijalisti pri dopolnilni državnozborni volitvi za okraj Kreams na Nižjeavstrijskem. Njih kandidat L. Dašl je dobil 4668, nasprotnik Schönerejanec Dötz le 2881 glasov. — Dne 16. nov. so se začele na Dunaju seje ožjega odbora avstrijskih škofov, dne 23. pa se tam zberejo vsi avstrijski škofje v posvetovanju. — Shod avstrijskih kmetov na Dunaju dne 14. t. m. vršil se je zelo sijajno. Udeležilo se ga je 3000 mož, ki so zastopali nad 200 tisoč avstrijskih kmetovalcev. Več poročamo v jedni prihodnjih številkih. — Delegacije so se zbrale na Dunaju dne 16. novembra. — Nižjeavstrijski deželni zbor se snide dne 20. t. m. h kratkemu zasjedanju, da sklene postavo o deželni zavarovalnici zoper požare.

Druge države. „Vsenemškega“ shoda v Berlinu, na katerem so si hoteli glavni kričači našega državnega zbora, Wolf, Funke in Prade, na-

*) Saj prebiramo poročila iz državnega zbora in tako nam je tudi ta „čednost“ le predobro znana.

piti poguma, ni bilo, ker ga je policija prepovedala. Prav bi bilo, da bi se vendar enkrat tudi pri nas tem razsajalcem zamašila usta. — V Španiji hudo vrê in pripravlja se prekucija. Na Kubi se Špancem še vedno ni posrečilo napraviti mir in red. Ustaši jim delajo mnogo preglavice.

Novičar.

Na Koroškem. (Osebné novice.) Ali pojde, ali ne pojde? Kdo? Njega ekscelencija gosp. dež. predsednik baron Schmidt-Zabiérow namreč. Zadnjič smo poročali, da ostane na izrecno željo cesarjevo še dalje na svojem mestu. Dunajski „Vaterland“ pa je kmalu potem poročal, kakor pravi „iz zanesljivega vira“, da g. predsednik vendar le odstopi. Gotovega torej še vedno ni znano, in kakor že leta moramo torej tudi sedaj še potrpeti ter se popraševati: Ali pojde, ali ne pojde? — Stotnik deželno-brambovskega polka v Celovcu, znani slovenski pisatelj gospod Fridolin Kavčič, je prestavljen iz Celovca v Jaroslav v Galiciji. Ta prestava je nas pač presenečila. Teško se poslavljamo od odhajajočega g. stotnika. Koliko simpatij je užival, pokazala je odhodnica dne 16. t. m.

— (Častno občianstvo.) Občianski odbor v Mariji na Zilji je imenoval v svoji seji dne 3. t. m. tamošnjega nadučitelja g. Franca Ellerja častnim občianom. Storil je ta sklep jednoglasno z ozirom na mnoge zasluge, ktere si je pridobil gosp. Eller tekom 32 letnega zaslužnega delovanja v občini, zlasti za šolo in sadjerejo. — Odbor občine Bistrica ob Pliberku je izvolil dne 12. sept. častnim občianom preč. g. stolnega školastika in drž. poslanca Lamberta Einspielerja in posestnika Janeza Milerja p. d. Pétek-a v Podpeci. Tako je prav, da se cenijo za domovino zaslužni možje!

* Po občinah Slov. Plajberg in Podljubelj bode raznašal poštni sel od pošte Podgorô pisma itd. vsak teden trikrat. — Dne 12. t. m. je otvoril g. dež. predsednik novo cesto iz Zgornjega Dravberga v Kotiče (Ziljska dolina.) Cesta je stala 220 tisoč goldinarjev. G. predsedniku so skazovali ob tej priliki običajne velike časti in postavili mu tudi običajen spomenik. — Tudi v Beljaku napravijo telefon ter ga zvežejo s celovskim. — Pogorelo je dne 8. t. m. Kramarjevo posestvo v Glinjah. Škoda je precejšnja. — Cesar je pomilostil morilca J. Stalekerja, kterega so bili celovski porotniki obsodili meseca septembra na smrt. — Blizu Hüttenberga se je dogodila na lovu huda nesreča. Nek lovec je namreč po neprevidnosti vstrelil 35 letnega gospodarja Sachererja, ki je obležal na mestu mrtev. — Poudba celovške kmetijske zadruge, da hoče vojaščino v Celovcu preskrbovati z ovsem, se je odklonila, dasi so bile cene jako nizke.

Na Kranjskem. Tri zlate proke na en dan so obhajali dne 7. t. m. na Dobravi. Doživeli so tako visoko starost zakonski Osredkar, Peklaj in Kovač. Vseh šest zakonskih šteje vkup 455 let. — Misijon so imeli v Št. Rupertu na Dolenjskem. — V Postojni so osnovali politično in gospodarsko društvo za Notranjsko. — V Mostah so ustanovili bralno društvo. — V Postojni je umrl preč. gosp. častni kanonik in dekan Ivan Hofsteter, star 75 let. Bil je blag značaj, velik prijatelj zlasti šolski mladeži. V Postojni je služboval blizu 30 let. N. p. v m. — V Zgornjem Logatecu je umrl dne 10. t. m. č. g. župnik L. Bergant, star 57 let. N. p. v m. — Pri dopolnilni volitvi za deželni zbor je bil dne 16. t. m. izvoljen na Vipavskem g. Iv. Božič, in kot zastopnik trgovske zbornice g. A. Klein.

Na Štajerskem. V Sevnici ob Savi so imeli od 17. do 25. oktobra misijon. — Utonil je pri Braslovcah dne 31. okt. v neznatnem jarku 21 letni Lovro Vodlak, kterega je vrgla božjast. — Dne 3. novembra so blagoslovili novo šolsko poslopje v Pristavi. — Raz voza padla je dne 31. oktobra t. l. v Dramljah kmetica Helena Korenak ter obležala mrtva. — V Trnovcih pri Ptujju zgorelo je dne 25. okt. gospodarsko poslopje posestniku Francu Jurjeta. Zažgal je rejeneč, 7letni Pavel, igraje se z užgalicami. — V Medmurju na Ogerskem začne za odnotne Slovence in Hrvate izhajati narodni list, kterega bo izdajal rodoljubni kaplan Jurij Tomac. Ondotnim Slovanom je res nujno potrebna narodna probuja. Da bi vspevalo!

Na Primorskem. V tržaškem mestnem odboru je 12 lahonov odložilo poslanstvo, ker je večina bila dela za vodovod izročila nekemu Nemcu, ne pa lahonu, kakor so zahtevali oni. — Tržaška zemljiška knjiga je v velikem neredu in za blagor ljudstva vneti rodoljubi delajo na to, da bi se mnoge pomanjkljivosti vendar enkrat odpravile. Politično društvo „Edinost“ na svojih dobro obiskanih shodih poučuje Slovence o tej važni gospodarski zadevi. — Pri volitvah za delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu so zmagali Lahi z ogromno večino. Žalostno! — V Kalu je umrl nagle smrti kurat Fr. Kafol. — Vipavska železnica se bode vendar gradila. Koncesija je že podeljena. — Kruh so zopet podražili goriški peki. — Na Reki je od-

stopil ves mestni odbor zaradi razprtij z ogersko vlado, ki hoče mestu vzeti imenitne pravice.

Po drugih deželah. V Ameriki je pogorelo mesto Windsor. Od 4000 hiš je bajè ostalo le kakih 6. — Ognjenik Vezuv je začel zopet močneje bljuvati. — Na Španskem so imeli hude nalive, ki so napravili ogromno škodo. — Na Dunaju je bil dne 13. t. m. velik pretep med nemškimi in judovskimi dijaki visokih šol. Povod pretepu je bila demonstracija, katero so nekaj dnij prej nemški dijaki napravili pred državno zbornico. Nekoliko je posegla policija vmes, a ni dosti pomagalo. Pretepali so se, kakor kakšni vaški fantje po preveselem plesu. Vidi se, da izgledi gospodov v državnem zboru že vlečejo mladino, up „boljše“ bodočnosti.

Duhovniške zadeve v krški škofiji.

Mil. g. knezoškof so se odpeljali dne 15. t. m. k škofovskim sejam na Dunaj ter ostanejo tam kakih 14 dnij. — Č. g. vpokojeni župnik Ant. Oblak se preseli iz Gozdanj v Pečnico. — V pokoj je stopil č. g. Jož. Jerab, provizor na Dravi. To župnijo bode oskrboval č. g. A. Gabron, župnik v Skočidolu. — Misijon je od dne 21. do 28. novembra v Grabštanju.

Književnost. Skladni koledar za leto 1898. Ravno kar je izišel edini slovenski skladni koledar za leto 1898. Dobiti je pri založniku Dragotin Hribarju v Celju in po vseh slovenskih bukvarnah komad po 60 kr., s pošto 10 kr. več. Če se jih naroči več skupaj, odpade poština. Skladni koledar je jako okusno izdelan, zato služi poleg praktične potrebe tudi za okrasek stene. Priporočamo ga najtopleje vsem slovenskim pisarnam, zasebnikom in podjetnikom.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer gostilnici hotela „pri Sandwirth-u“, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“ koj pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Slovinci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gospé Izop, kosaranske ulice številka 7.

Vabilo.

— Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico napravi v nedeljo dne 28. novembra t. l. mesečni shod pri Štoklu v farni vasi. Delavci in prijatelji delavskega stanja, pridite v prav obilnem številu! Odbor.

Loterijske srečke od 6. novembra.

Dunaj	40	49	30	69	55
Gradec	48	79	69	86	31

Naznanila.

Mežnarsko službo

išče rokodelec Jurij Blasi v Svincu (Eberstein) na Koroškem.

Missa in hon. Ss. Rosarii B. M. V.

Za mešan zbor z orglami, zložil Ign. Hladnik, op. 19., drugi predelani natis. Cena part. 4 glasovom 80 kr. Maša ta je melodijozna in prav lahka, namenjena za zборе po deželi. Dobi se pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko.

Na prodaj je hiša

v kotmaroveški občini. Ima 26 oralov svetá. Poslopja so v dobrem stanu in leži polje na ravnem. Več se izvé pri občinskem uradu v Kotmarivesi na Koroškem.

C. in k. dvorna tovarna za orglje bratov Rieger

v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija,
podružnica v Budimpešti VII., Garay-utca št. 48
v lastni hiši.
Dobre cerkvene orglje po ceni z zelo ugodnimi pogoji.
Ceniki zaštonj.

Pivovarna kneza Adolfa Jožefa Schwarzenberga v Protivinu (Češko) priporoča

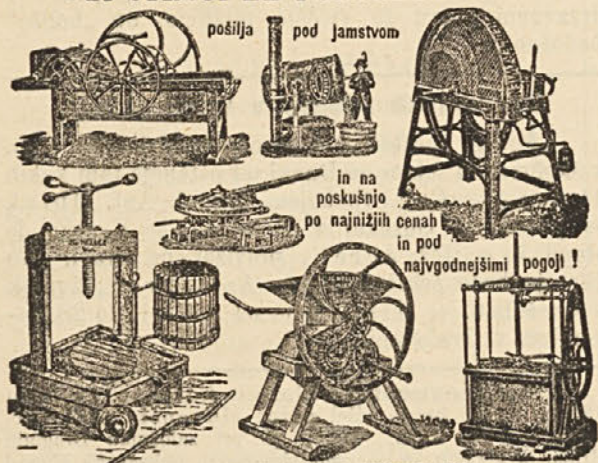
izvozno pivo in ležak.
Je v zalogi in toči se
v restavraciji „Kokl“
„k prvemu kraju“

kolodvorske ulice števil. 7. v Celovcu.

Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.

Splošnovanjem R. Kokl.

VTI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, surovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje.
Bogato ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku
na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
Praterstrasse 49.
Preprodajalci se iščeja.

V najem se dá hiša,

v kateri se nahaja gostilna in kramarija, ležeča na lepem kraju ob okrajni cesti in blizu cerkve. Oddá se s 1. januarjem 1898. l. in sicer za čas petih let. Več v tej zadevi je poizvedeti pri srenjskem uradu na Debrih, pošta Vrba ob vrbskem jezeru.

Jakob Petschounik,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4
med gostilno „pri Kleblatt-u“ in Kopperjevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo **veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja**, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarstvo orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za črevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi dosedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutilniški boleznim v zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljšo zdravilo proti tem boleznim.
Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštne prosti 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.

Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, kterega ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilgel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Posljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

Pristno le z zgornjo znamko.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje, in šivilje: najboljšo in najcenejšo šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi **železne blagajnice**, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Tudi priporoča najnovejša **pnevmatična kolesa** (bicikeljne) v raznih velikostih in po najnižjih cenah.

Dr. Alojzij Kraut,

odvetnik v Celovcu,

naznanja vsem svojim rojakom **otvoritev svoje pisarne** v stari Mohorjevi hiši na benediktinskem trgu št. 4., v pritličji, prve duri na levo.
Uradne ure: Od 1/2 9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.
Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Mihael Perkonig-ova

tovarna za usnje v Velikovcu,

že nad 60 let obstoječa, priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu v velikovski okolici in v podjurski dolini svojo **veliko zalogo daleč okrog slovečega raznega usnja** in prevzame tudi vsako, v usnjarsko stroko spadajoče delo po najnižjih cenah.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

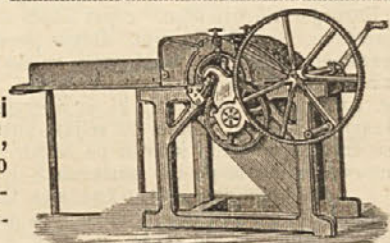
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adalgasse števil. 19.

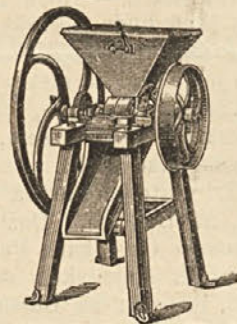
nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejšo **mlatilnice, slamoreznicel gepeljni** in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroj, ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, kterim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Najnovejši stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice za mnoge gospodarske namene itd., nadalje:

== robkalnice za koruzo, == čistilnice za žito, == čistilne stroje trijerje, == stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, izdeluje v priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sodruž.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarna in fužina na par, na Dunaju, II. Taborstrasse 76.

Odlikovana z 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Julij Ivanetič,

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu

„pri angelju“, št. Vidsko predmestje, priporoča svojo

veliko zalogo špecerijskega, kolonijalnega in materijalnega blaga,

po najnižjih cenah, zagotavlja pošteno in vestno postrežbo.

Na najvišje povelje Njega c. in kr. apostol. Veličanstva.

XIX. c. kr. državna loterija, za skupne vojaško-dobrodelne namene avst.-ogerske monarhije.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — obsega 7278 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 341.684 kron.

Glavni dobitek **160.000 kron.**

Za izplačevanje dobitkov jamči c. kr. loterijski urad. Žrebanje je nepreklicno dne 16. decembra 1897. leta.

Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I. Riemergasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobačnih prodajalnicah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd.; načrti žrebanja za odjemalce srečk zastoj.

Srečke se pošiljajo poštne prosti.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. Oddelek za državne loterije.

Kdo pije
Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti

Pijančljivost

se dá ozdraviti z **antibetinom**,* kakor se je že mnogokrat s sijajnim uspehom pokazalo. **Mnogoštevilna zahvalna pisma ozdravljenih se na željo brezplačno na ogled pošljejo.** — Ker zdravilo nema nobenega okusa, zamore se pijancu dajati tudi brez njegove vednosti. — Ena skatlja velja 2 gld. 20 kr. Dvojna skatlja za bolj zastarane bolezni 4 gld. 40 kr. Ako se denar naprej pošlje, dobi naročnik zdravilo brez stroškov na pošti. Naslov prodajalca: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721.

* Ime zavarovano.